

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN COVID-19 SÜRECİNDE UZAKTAN EĞİTİMLE ALMIŞ OLDUKLARI MUHASEBE DERSLERİ İLE İLGİLİ BAKIŞ AÇILARI ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA*

Doç. Dr. Osman TUĞAY**

Araştırma Makalesi / *Research Article*

Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi

Haziran 2021, 23(2), 380 - 396

ÖZ

Bu çalışmanın amacı, üniversite öğrencilerinin Covid-19 pandemi sürecinde uzaktan eğitim sistemine bakış açılarını ve uzaktan eğitimle almış oldukları muhasebe dersleri ile ilgili değerlendirmelerini tespit ederek paylaşmaktır. Araştırma nicel araştırma yöntemine göre planlanmış olup, veri toplama aracı olarak anket tekniğinden faydalanılmıştır. Katılımcılardan elde edilen verilerin analizinde SPSS 22 ve AMOS 23 paket programları kullanılmıştır. Araştırmada, muhasebe derslerindeki memnuniyet düzeyi ile bölümler arasında anlamlı bir farklılık olduğu, uzaktan eğitim sistemi ile ilgili genel memnuniyet düzeyinin, muhasebe dersleri ile ilgili memnuniyet düzeyi üzerinde pozitif ve anlamlı bir etkisinin olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Covid-19, Uzaktan Eğitim, Muhasebe Dersleri

JEL Sınıflandırması: M40, M41

A RESEARCH ON THE PERSPECTIVES OF UNIVERSITY STUDENTS ON THE ACCOUNTING COURSES THAT THEY TOOK VIA DISTANCE LEARNING IN THE COVID-19 PANDEMIC

ABSTRACT

This study aims to identify and share the perspectives of university students on the distance learning system during the Covid-19 pandemic process and their evaluations on the accounting courses they took through distance learning. The research was planned on a quantitative research method, and the survey technique was used as a data

* Makale Gönderim Tarihi: 29.09.2020; Makale Kabul Tarihi: 02.02.2021

**Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümü, otugay@mehmetakif.edu.tr, orcid.org/0000-0001-8733-7471

Atıf (Citation): Tuğay, O. (2021). Üniversite Öğrencilerinin Covid-19 Sürecinde Uzaktan Eğitimle Almış Oldukları Muhasebe Dersleri İle İlgili Bakış Açıları Üzerine Bir Araştırma. *Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi*, 23(2), 380-396. <https://doi.org/10.31460/mbdd.801495>

collection tool. SPSS 22 and AMOS 23 software were used in the analysis of the data obtained from the participants. In research, it has been determined that there is a significant difference between the level of satisfaction in accounting courses and departments, and that the general satisfaction level with the distance learning system has a positive and significant effect on the level of satisfaction with accounting courses.

Keywords: Covid-19, Distance Education, Accounting Courses

JEL Classification: M40, M41

1. GİRİŞ

2019 yılı sonunda tüm dünya Çin'in Wuhan kentinde çıktığı ileri sürülen Covid-19 olarak adlandırılan bir virüs tehdidi ile karşı karşıya kalmıştır. Söz konusu virüs hızla yayılarak tüm insanlığı tehdit eder duruma gelmiştir (Yamamoto ve Altun 2020, 25). Bu nedenle de bu salgının, ikinci dünya savaşından sonra dünyayı en fazla etkisi altına alan olaylar arasında olduğu yönünde görüşler bulunmaktadır (Gür 2020). Covid-19 salgını; sağlık, turizm, gıda, ulaşım, kültür, finans, ekonomi vb. birçok sektörle birlikte eğitim sistemini de ciddi bir şekilde etkilemiştir (Kurnaz ve Serçemeli 2020, 264). Ülkeler salgının yayılmasını kontrol altına alabilmek için okulları kapatarak eğitim-öğretime ara vermek zorunda kalmışlardır. Bu salgının, dünya genelinde yaklaşık 2 milyar öğrenciyi etkilediği tahmin edilmektedir (Erkut 2020, 125).

Ocak 2020'den itibaren birçok ülkede görülen Covid-19, Türkiye'de ilk defa 11 Mart 2020 tarihinde tespit edildi ve etkileri kısa sürede ciddi bir şekilde görülmeye başlandı (Erkut 2020, 125). Ülkemizde Covid-19 vakası tespit edilir edilmez, yaşamın pek çok alanında olduğu gibi eğitim alanında da çeşitli önlemler uygulamaya konulmaya başlandı. Eğitimle ilgili ilk önlem olarak okullarda eğitim öğretime ara verilmesi gündeme geldi. Yüksek Öğretim Kurumu (YÖK) ülkemizde virüsün yayılımının yavaşlatılması ve eğitim-öğretimdeki olumsuz etkilerinin azaltılması amacıyla 16 Mart 2020 itibariyle üniversitelerde eğitim ve öğretime üç hafta ara verildiğini duyurdu (YÖK 2020a). Salgın sürecinin belirsizliği nedeniyle 26 Mart 2020 tarihinde YÖK tarafından 2019-2020 eğitim-öğretim yılı bahar yarıyılında yüz yüze ders yapılmayacağı açıklandı. Böylece yükseköğretimde Covid-19 nedeniyle uzaktan eğitime geçilmiş ve dersler uzaktan eğitim sistemi üzerinden vermeye başlandı (YÖK 2020b). Uzaktan eğitim, yaşanan olumsuz süreci etkili yönetebilmek ve öğrencilerin mağduriyet yaşamamaları adına acil uygulamaya geçirilmesi gereken bir önlem olarak karşımıza çıktı ve (Kürtüncü ve Kurt 2020, 68) yükseköğretimde dersler uzaktan eğitim sistemi üzerinden vermeye başlandı.

Covid-19 nedeniyle gündemde önemli bir yer işgal eden uzaktan eğitim, dikkatleri teknoloji ve küreselleşmenin etkisine yöneltmiştir. Dolayısıyla ülkeler ve eğitim kurumları bu alanlara daha fazla ilgi göstermek ve daha fazla yatırım yapmak zorunda kalmışlardır. Böylece uzaktan eğitim her ne kadar

uzun süredir konuşulmaya tartışılmaya başlanmış bir konu olsa da pandemi ile birlikte, yüz yüze eğitime alternatif olarak ortaya çıkmıştır (Afşar ve Büyükdoğan 2020, 163).

Uzaktan eğitim, gelişen internet teknolojileri ve bilgisayarlar yardımı ile eğitimin öğrencilere web tabanlı olarak ulaşması anlamına gelmektedir. Ülkemizde web tabanlı uzaktan eğitim, Anadolu Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi ve Atatürk Üniversitesi ile bazı üniversitelerin Uzaktan Öğretim Uygulama ve Araştırma Merkezleri (UZEM) aracılığı ile kullanılan bir yöntemdir (Keskin ve Özer Kaya 2020, 60). Ancak Covid -19 pandemi sürecinde üniversiteler yeni koşulları dikkate alarak “acil uzaktan eğitim” adı verilen yeni bir yapılandırmaya ve yeni çözümlere ihtiyaç duymuşlardır. Bu bağlamda üniversiteler olanakları çerçevesinde uzaktan eğitimle ilgili kendi çözümlerini geliştirerek uygulamaya koymuşlardır. Yaşanan gelişmeler pek yakın bir gelecekte uzaktan eğitimin bir alternatif olmaktan çok eğitimin ana öğrenme zemini olacağını göstermektedir (Yamamoto ve Altun 2020, 33).

Konu ile ilgili literatür taraması yapıldığında çalışmaların daha çok öğretim elemanlarının değerlendirmelerine yönelik çalışmalar olduğu görülmektedir. Kurnaz ve Serçemeli'nin (2020) yaptıkları çalışmada, muhasebe bilim dalında eğitim veren akademisyenlerin uzaktan eğitim sistemine bakış açılarını, uzaktan eğitim sistemiyle ilgili öz yeterliklerini ve özellikle uzaktan eğitimle yürütülen muhasebe derslerine ilişkin görüşlerini tespit etmeyi amaçlamışlardır.

Cao ve diğerleri (2020) yaptıkları çalışmada uzaktan eğitim sistemi ile ilgili sürecin belirsizliği üzerinde durmuşlardır. Bu kapsamda öğrencilerin odaklanma sorunu yaşadıklarını tespit etmişlerdir. Kürtüncü ve Kurt (2020), pandemi sürecinde öğrencilerin uzaktan eğitimde yaşadıkları sorunları tespit etmek amacıyla yaptıkları çalışmalarında, öğrencilerin çoğunun teorik ve uygulamalı derslerde uzaktan eğitimi yetersiz buldukları sonucuna ulaşmışlardır. Öğrencilerin özellikle altyapı konusunda sorun yaşadıklarını belirlemişlerdir.

Wang ve diğerleri (2020), çalışmalarında uzaktan eğitim ile ilgili yaşanan sorunların daha çok internet erişimindeki olanakların kısıtlı olmasından kaynaklandığını tespit etmişlerdir. Ayyıldız vd. (2006) yaptıkları çalışmada, akademisyenler; uzaktan muhasebe eğitiminin heyecan uyandırdığını, uzaktan muhasebe eğitimiyle ilgili faaliyetlerde bulunmaktan, araştırma yapmaktan ve konu ile ilgili yayınları okumaktan zevk aldıklarını ve bu konuda daha çok kaynak sağlanarak desteklenmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Lee ve Busch (2005) tarafından yapılan çalışmada öğrencilerle ödevler üzerinde etkileşim, sınıf dışında öğrencilerle iletişim, öğretmenlerin geri bildirim sağlama gayreti veya motivasyonun öğrenci başarısı üzerindeki etkisi ile ilgili olarak öğretim elemanlarının geleneksel eğitim ile uzaktan eğitim bakımından görüşleri arasında bir fark tespit edilememiştir.

Uygulamaya konulan uzaktan eğitim sistemi ve uzaktan eğitim sistemi ile verilen muhasebe dersleri konusunda lisans öğrencilerinin görüşleri ile ilgili merak bu çalışmanın çıkış noktasını oluşturmaktadır. Bu bağlamda çalışma, Covid-19 pandemi öncesi geleneksel yöntemlerle sınıflarda yüz yüze muhasebe

derslerini alan, daha sonra pandemi nedeniyle uzaktan eğitim sistemine geçilmesi ile muhasebe derslerini uzaktan eğitim sisteminde senkron şekilde almaya başlayan öğrencilerin uzaktan eğitim sistemi (Genel) ve bu sistemde aldıkları muhasebe dersleri (Muhasebe) ile ilgili görüşlerini belirlemek temel amacı ile uzaktan eğitim sistemindeki genel memnuniyet düzeyi ile muhasebe derslerindeki memnuniyet düzeyleri arasındaki ilişkiyi araştırmak alt amacı üzerine planlanmıştır. Bu kapsamda araştırmanın soruları şunlardır:

- Öğrencilerin genel olarak uzaktan eğitim sistemi ile ilgili düşünceleri nelerdir?
- Öğrencilerin uzaktan eğitim sistemine erişimde tercih ettikleri cihazlar nelerdir?
- Öğrencilerin uzaktan eğitime katılım tercihleri (canlı-senkron ya da daha sonra kayıttan izleme-
asenkron) nelerdir?
- Öğrencilerin geleneksel yöntemle kıyasladıklarında uzaktan eğitim sisteminde aldıkları muhasebe dersleri ile ilgili düşünceleri nelerdir?

2. YÖNTEM

Bu çalışmanın evrenini 2019-2020 eğitim öğretim bahar döneminde Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi (MAKÜ) İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi (İİBF)'nin farklı bölümlerinde öğrenim gören ve söz konusu dönemde herhangi bir muhasebe dersini alan öğrenciler (N=936) oluşturmaktadır. Bu nedenle ilk olarak İİBF eğitim- öğretim planları incelenerek söz konusu dönemde muhasebe dersi olan bölümler tespit edilmiştir. Buna göre İİBF'nin Bankacılık ve Finans, İktisat, İşletme, Maliye, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi ve Sağlık Yönetimi Bölümlerinde muhasebe derslerinden birisinin olduğu belirlenmiştir. Sosyal Hizmet bölümünde ise bu dönemde herhangi bir muhasebe dersi olmadığı tespit edildiğinden bu bölüm araştırma kapsamına alınmamıştır. Araştırma yapılan İİBF'de uzaktan eğitim sisteminde derslerin /muhasebe derslerinin tamamı senkron (Canlı/ eğitmen ve öğrencinin aynı anda etkileşimde olduğu) olarak yapılmıştır. Ara sınav ve finallerin nasıl yapılacağı ve değerlendirileceği konusu (sınav, ödev, proje vb) öğretim elemanlarının tercihine bırakılmıştır.

Muhasebe dersinin seçilmesindeki amaç, öğrenciler arasında yaygın bir kanaate göre, muhasebe derslerinin diğer derslere kıyasla daha zor olduğu görüşüdür. Bahar döneminde 14 haftalık derslerin, 5 haftası yüz yüze eğitim şeklinde geri kalan 9 haftası ise Covid-19 nedeniyle uzaktan eğitim sistemi üzerinden verilmiştir. Dolayısıyla öğrencilerin yüz yüze aldıkları eğitim ile uzaktan eğitimle aldıkları dersleri kıyaslama olanakları bulunmaktadır. Araştırmanın örneklemini gönüllü olarak araştırmaya katılan 439 öğrenci oluşturmaktadır.

Araştırmada literatür çalışması sonucu araştırmacı tarafından oluşturulan anket formu kullanılmıştır. Anketin oluşturulmasında, Eygü ve Karaman (2013), Gürer ve diğerleri (2016), Metin ve diğerleri, (2017) ve Serçemeli (2016) çalışmalarından faydalanılmıştır. Anket formu üç bölümden oluşmaktadır.

Birinci bölüm katılımcıların demografik özelliklerini belirlemeye yönelik sorular ve uzaktan eğitim sistemine erişimle ilgili 9, ikinci bölümünde, uzak eğitimin genel olarak değerlendirilmesine yönelik 13, üçüncü bölümünde ise, uzaktan eğitim sisteminde alınan muhasebe derslerinin değerlendirilmesine yönelik 12 soru yer almaktadır. Anket formunun ikinci ve üçüncü bölümündeki sorularında (1) *Kesinlikle katılmıyorum* ve (5) *Kesinlikle katılıyorum* arasında 5'li bir likert derecelendirmesi kullanılmıştır. Veriler 15-30 Haziran 2020 tarihleri arasında web anketi yöntemiyle toplanmıştır. Anket formunun ilk girişinde çalışmanın amacı ile ilgili katılımcılara bilgilendirme yapılmış ve gönüllü katılım onayı alınmıştır. Anket formu araştırmacı tarafından çevrimiçi (online) olarak hazırlanmış ve anketin bağlantı adresi öğrencilerin e-postalarına gönderilmiştir.

Araştırma sonucunda katılımcılardan elde edilen verilerin analizinde SPSS 22 ve AMOS 23 paket programları kullanılmıştır. Elde edilen verilerin analizinde frekans (f), yüzde (%), aritmetik ortalama (\bar{x}), standart sapma (ss), bağımsız gruplarda t testi, bağımlı gruplarda t-testi ve tek yönlü ANOVA testi değerleri hesaplanmıştır. Bununla birlikte iç tutarlılık güvenirlik katsayısı (Cronbach Alfa), hesaplanmıştır. Ayrıca araştırmada faktör yapılarını test etmek amacıyla AMOS 23 programına başvurularak yapı geçerliğini ölçmek amacıyla Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) yapılmıştır. Faktör analizinden sonra ortaya çıkan boyutların normal dağılım göstermesi gerekmektedir. Bu analizde kullanılan değişkenlerin dağılım biçimlerinin belirlenmesi ve yapılarının anlaşılması sağlıklı bir analiz ve yorum yapabilmek için önem arz etmektedir (Gürbüz ve Şahin 2015, 208). Bu nedenle verilerin normal dağılıp dağılmadıklarını tespit etmek amacıyla çarpıklık (skewness) ve basıklık (kurtosis) değerlerine bakılmıştır. Verilerin basıklık ve çarpıklık katsayıları -1 ile +1 arasında bir değer almaktadır. Buna göre verilerin normal dağıldığı kabul edilebilir (Tabachnick ve Fidell 2007). Ayrıca modelin uyumluluğunu test etmek için dikkate alınması gereken bir takım uyum endeksleri de bulunmaktadır.

Yapılan DFA analizleri sonucunda elde edilen değerler incelenmiş ve uyum iyiliği değerleri literatürde kabul edildiği şekilde uygulanmıştır. Diğer taraftan faktör analizi öncesinde yaşanabilecek sorunları en aza indirebilmek amacıyla; örneklem büyüklüğü değerlendirilmiş, normallik koşullarının sağlanıp sağlanmadığına bakılmış, kayıp değerler ve uç değerlerin olup olmadığına da bakılmıştır. Araştırma ile ilgili etik kurul onayı, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar Etik Kurulundan alınmıştır (tarih:03.06.2020, Karar No: GO 2020/ 136). Araştırma kapsamındaki ölçme araçlarının uygulanması için de İİBF dekanlığından izin alınmıştır (tarih: 14.05.2020 sayı: 60754672-044-E.21392). Ayrıca araştırma öncesi katılımcılardan bilgilendirilmiş onam alınmıştır.

3. BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde yapılan analizler sonucunda elde edilen bulgulara yer verilmiştir. Katılımcıların sosyo-demografik bilgilerine ilişkin bulguları Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1. Katılımcıların Sosyo-Demografik Özellikleri

Demografik Değişkenler		N	%	Demografik Değişkenler		n	%	
Cinsiyet Dağılımı	Kadın	284	64,7	Öğrenim Türü Dağılımı	1.Öğretim	315	71,8	
	Erkek	155	35,3		2.Öğretim	124	28,2	
Sınıf Dağılımı	1.Sınıf	133	30,3	Bölüm Dağılımı	İşletme	203	46,2	
	2.sınıf	19	4,3		İktisat	17	3,9	
	3.sınıf	67	15,3		Bankacılık ve Finans	31	7,1	
	4.sınıf	220	50,1		Maliye	53	12,1	
İkamet Dağılımı	İl merkezi	175	39,9		Sağlık Yönetimi	102	23,2	
	İlçe merkezi	150	34,2					
	Kasaba	20	4,6		Siyaset Bil. ve Kamu Yönetimi	33	7,5	
	Köy	94	21,4					

Tablo 1’de gösterilen sosyo-demografik bulgulara göre katılımcıların çoğu kadın katılımcılardan oluşmaktadır. Katılımcılar arasında birinci öğretimde okuyanlar çoğunluktadır. Bunun nedeni, sağlık yönetimi bölümü dışında diğer bölümlerin ikinci öğretimlerinin bulunmamasıdır. (siyaset bilimi ve kamu yönetimi bölümünün 2.3. ve 4. sınıflarında, bankacılık ve finans, iktisat ve işletme bölümlerinin 3. ve 4. sınıflarında ikinci öğretim öğrencisi bulunmaktadır). Katılımcıların yarısı dördüncü sınıfta okumaktadır. Katılımcılar okudukları bölüm açısından değerlendirildiğinde ise ilk sırada işletme bölümü, ikinci sırada ise sağlık yönetimi bölümü gelmektedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin; %54’ünün uzaktan eğitim sistemine erişimde bilgisayar kullandığı, %52,4’nün evinde sabit internet erişiminin olduğu, %54,4’nün Covid-19 öncesi uzaktan eğitimle ders aldığı, %39,2’sinin uzaktan eğitim derslerine bazen canlı, bazen de kayıttan izleyerek katıldıkları tespit edilmiştir.

Tablo 2. Uzaktan Eğitime Erişimde Kullanılan Cihaz, Erişim ve Katılım Şekli

İFADELER		f	%
Uzaktan Eğitim Sistemine Erişimde Kullanılan Cihaz	Akıllı Telefon	194	44,2
	Tablet	8	1,8
	Bilgisayar	237	54,0
Uzaktan Eğitime Erişim Şekli	Evde sabit internet erişimim var.	230	52,4
	Evde internet erişimim yok, yakınlarımla internetini kullanıyorum.	59	13,4
	Evde internet erişimim yok, akıllı telefonumdan bağlanıyorum.	145	33,0
	Ev dışındaki (internet cafe vb.) yerlerden bağlanıyorum.	5	1,1
Covid-19 Öncesi Uzaktan Eğitimle Ders Alıp Almama Durumu	Evet	200	45,6
	Hayır	239	54,4
Uzaktan Eğitimde Derslere Katılım Şekli	Sürekli canlı takip ediyorum.	107	24,4
	Sürekli kayıttan takip ediyorum	160	36,4
	Bazen canlı bazen kayıttan takip ediyorum	172	39,2

Araştırmaya katılan öğrencilerin anketin ikinci ve üçüncü bölümünde yer alan genel olarak uzaktan eğitim sistemi ve muhasebe dersleri ile ilgili ifadelere verdikleri yanıtlara ilişkin ortalama ve standart sapma bilgileri aşağıda Tablo 3 ve Tablo 4’te sunulmuştur.

Tablo 3. Uzaktan Eğitim Sistemi ile İlgili Görüşlerin İstatistikleri

Uzaktan Eğitim Sistemi ile İlgili İfadeler	n	Ortalama	Standart Sapma
Uzaktan eğitim sistemi sayesinde dersleri tekrar tekrar izlemek faydalı oluyor.	439	2,92	1,43
Uzaktan eğitimin yüz yüze eğitim ile eşdeğerde olduğunu düşünüyorum.	439	3,75	1,47
Uzaktan eğitim sistemi sayesinde zamanımı daha verimli kullanabiliyorum.	439	3,04	1,48
Uzaktan eğitim sisteminde ders saatleri uygundur.	439	3,15	1,36
Uzaktan eğitim sistemi etkili bir öğrenme modelidir.	439	3,51	1,37

Uzaktan eğitim sisteminin salgın günlerinde faydalı olduğunu düşünüyorum.	439	2,47	1,50
Uzaktan eğitim sisteminden genel olarak memnunum.	439	3,11	1,35
Uzaktan eğitim dersleri yüz yüze eğitim dersleri kadar önemlidir.	439	2,83	1,40
Uzaktan eğitim dersleri yüz yüze eğitim derslerinde olduğu kadar verimlidir.	439	3,46	1,43
Uzaktan eğitim süreci hakkında zamanında ve yeterli bir şekilde bilgilendirildim.	439	2,62	1,37
Uzaktan eğitim sistemini kolaylıkla öğrendim ve rahat kullanabiliyorum.	439	2,56	1,43
Ders materyallerine kolaylıkla ulaşım görüntüleyebiliyorum.	439	2,68	1,46
Derslerle ilgili ödevleri, sunumları, vb. sisteme yüklemeye sorun yaşamadım.	439	2,58	1,56

Tablo 3'e göre katılımcıların $\bar{x}=3,75$ ortalama ile en çok "Uzaktan eğitimin yüz yüze eğitim ile eşdeğerde olduğunu düşünüyorum" ifadesine katıldıkları görülmüştür. Bu ifadeyi $\bar{x}=3,51$ ortalama ile "Uzaktan eğitim sistemi etkili bir öğrenme yöntemidir" ifadesi takip etmektedir. Daha sonra $\bar{x}=3,46$ ortalama sahip, "Uzaktan eğitimde dersler yüz yüze eğitimde alınan dersler kadar verimlidir" ifadesi yer almaktadır. Öğrencilerin uzaktan eğitim sistemi ile ilgili ifadelerden en çok bu üç ifadeye yüksek oranda katılmaları; uzaktan eğitim sistemini benimsediklerinin bir göstergesi olarak değerlendirilebilir.

Diğer taraftan katılım düzeyi en düşük ifade ise $\bar{x}=2,47$ ortalama ile "Uzaktan eğitim sisteminin salgın günlerinde faydalı olduğunu düşünüyorum" ifadesidir. Bu ifadeyi $\bar{x}=2,56$ ortalama ile "Uzaktan eğitim sistemini kolaylıkla öğrendim ve rahat kullanabiliyorum" ifadesi ve $\bar{x}=2,58$ ortalama ile "Derslerle ilgili ödevleri, sunumları, vb. sisteme yüklemeye sorun yaşamadım" ifadesi yer almaktadır. Öğrencilerin en az katıldıkları ifadeler genel olarak değerlendirildiğinde, uzaktan eğitim sisteminin salgın günlerinde faydalı olduğu görüşüne katılmamaları, normal dönemlerde de uzaktan eğitimin faydalı olduğunu düşündükleri şeklinde yorumlanabilir. Diğer taraftan öğrencilerin uzaktan eğitim sistemini öğrenme ve kullanmada bir takım sorunlarla karşılaştıkları ve bazı sıkıntılar yaşadıkları söylenebilir.

Tablo 4'e göre öğrencilerin $\bar{x}=3,42$ ortalama ile en çok "Uzaktan eğitim sisteminde muhasebe derslerini daha hızlı öğrenebiliyorum" ifadesine katıldıkları görülmüştür. Bu ifadeyi $\bar{x}=3,25$ ortalama ile "Uzaktan eğitimde muhasebe derslerinin işleniş ilgi çekici ve zevklidir" ifadesi ve $\bar{x}=3,16$ ortalama ile "Muhasebe derslerinde uzaktan eğitim yöntemlerinin kullanılması uygundur" ifadesi yer almaktadır. Öğrencilerin uzaktan eğitim sistemi ile ilgili aldıkları muhasebe dersleri ile ilgili en çok bu üç ifadeye yüksek oranda katılmaları; muhasebe derslerinin uzaktan eğitimle alınmasının kendilerini rahatsız etmediği, hatta zevkli ve çekici buldukları görülmektedir. Dolayısıyla muhasebe dersleri özelinde

derslerin uzaktan eğitim sistemi ile verilmesinin öğrenciler tarafından benimsendiği şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 4. Muhasebe Dersleri ile İlgili Görüşlerin İstatistikleri

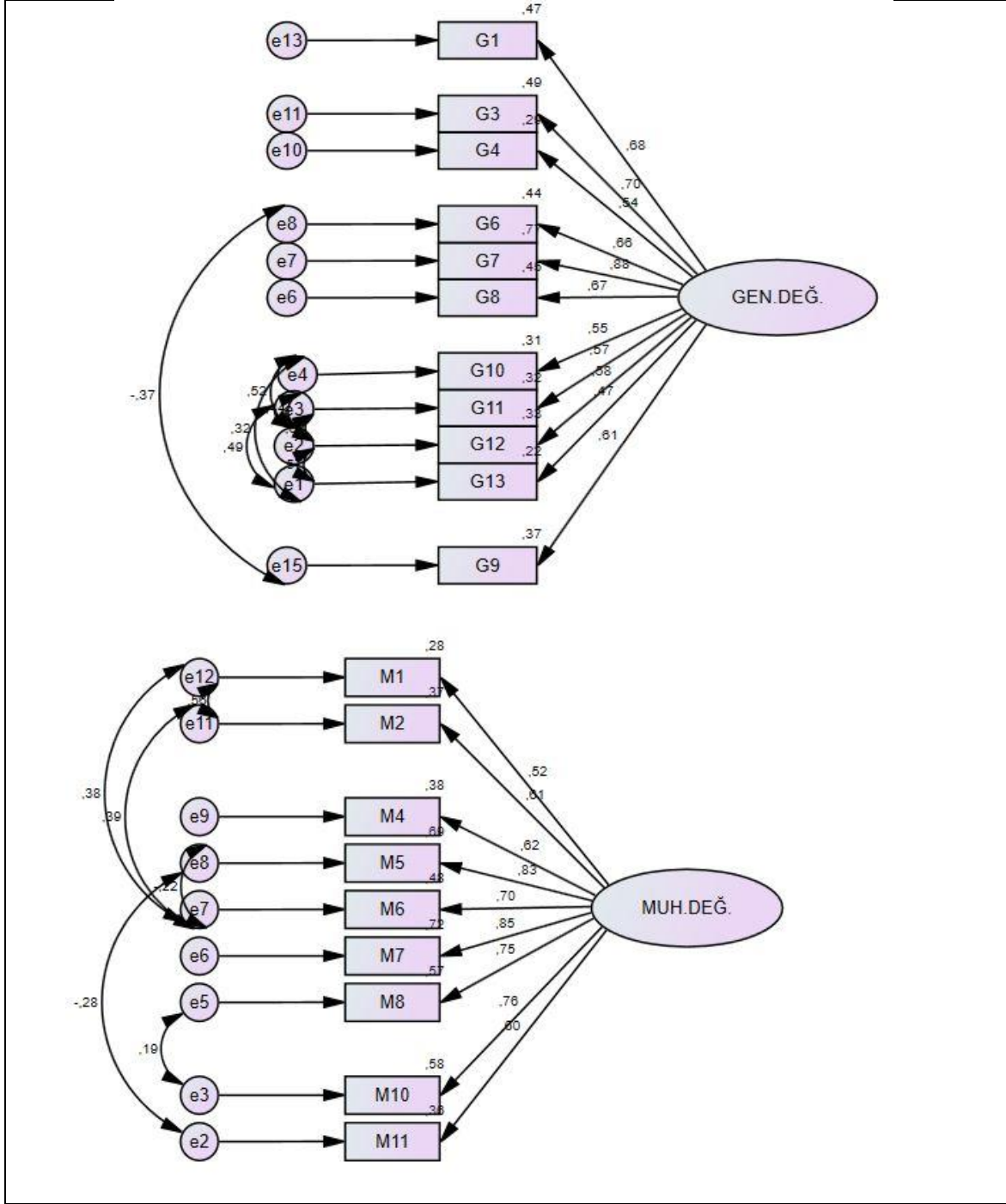
Muhasebe Dersleri ile İlgili İfadeler	n	Ortalama	Standart Sapma
Uzaktan eğitim sisteminde muhasebe derslerinin süresi yeterlidir	439	2,73	1,38
Uzaktan eğitim sisteminde muhasebe derslerinin içerikleri yeterlidir	439	2,72	1,32
Uzaktan eğitimde muhasebe dersi veren öğretim üyeleri derse hazırlıklı gelmektedir.	439	2,33	1,33
Uzaktan eğitim sisteminde muhasebe derslerini anlamakta zorluk çekmiyorum.	439	2,91	1,38
Uzaktan eğitim sisteminde muhasebe derslerini daha hızlı öğrenebiliyorum.	439	3,42	1,36
Uzaktan eğitimde muhasebe derslerinde öğretim elemanları yeterli kaynak ve materyaller kullanmaktadır.	439	2,76	1,30
Muhasebe derslerinde uzaktan eğitim yöntemlerinin kullanılması uygundur.	439	3,16	1,41
Uzaktan eğitim sisteminde öğrencilerin muhasebe derslerine mekân ve zamandan bağımsız olarak ulaşabilmeleri derse karşı öğrencilerin ilgisini artırmaktadır.	439	3,12	1,34
Salgın bittikten sonra muhasebe dersleri için yüz yüze telafi programları yapılmalıdır.	439	3,04	1,56
Uzaktan eğitimde muhasebe derslerinin işlenişi ilgi çekici ve zevklidir.	439	3,25	1,29
Uzaktan eğitimde öğretim elemanlarına anlayamadığım konuları sorabiliyorum.	439	2,76	1,38
Yüz yüze iletişim olmadığından muhasebe derslerini anlamakta zorlanıyorum.	439	2,83	1,47

Diğer taraftan katılım düzeyi en düşük ifade ise $\bar{x}=2,33$ ortalama ile “Uzaktan eğitimde muhasebe dersi veren öğretim üyeleri derse hazırlıklı gelmektedir.” ifadesidir. Bu ifadeyi $\bar{x}=2,72$ ortalama ile “Uzaktan eğitim sisteminde muhasebe derslerinin içerikleri yeterlidir” ifadesi ve $\bar{x}=2,73$ ortalama ile “Uzaktan eğitim sisteminde muhasebe derslerinin süresi yeterlidir” ifadesi yer almaktadır. Öğrencilerin

en az katılım gösterdikleri ifadeler genel olarak değerlendirildiğinde, uzaktan eğitim sisteminin daha önceden planlanmış bir uygulama olmaması, bir zorunluluktan kaynaklanması ve kısa sürede uygulamaya geçilmiş olmasından kaynaklandığı söylenebilir. Çok kısa sürede ders notlarının hazırlanıp sisteme yüklenerek öğrencilerle paylaşılması zorunluluğu ders içerikleri ve süresi konusunda bir takım olumsuzlukların yaşanmasına neden olmuş olabilir. Ancak bunların çözülebilecek sorunlar olduğunu ve kısa sürede çözüme kavuşturulduğunu düşünmekteyiz.

4. DOĞRULAYICI FAKTÖR ANALİZİ

Anket formunda yer alan ifadelerin faktör yapılarını test etmek amacıyla IBM AMOS 23 Programına başvurularak Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) yapılmıştır. Veri seti normal dağılım göstermektedir. Bu nedenle Maximum Likelihood hesaplama yöntemi kullanılmıştır. Anket formunun ikinci bölümünde yer alan, tek faktörlü ve 11 maddeden oluşan uzaktan eğitim sisteminin genel olarak değerlendirmesini amaçlayan bölüme tek faktörlü DFA analizi uygulanmıştır. Elde edilen bulgular sonucunda gerekli faktör yüküne sahip olmadığından ve uyum indekslerini düşürdüğünden dolayı G2, G3 ve G12 maddeleri analizin dışında bırakılmıştır. Ardından uyum iyiliği değerlerinin modifikasyona ihtiyacının olduğu tespit edilmiştir. Bu noktada G6↔G9, G10↔G11, G10↔G12, G10↔G13, G11↔G12, G11↔G13 ve G12↔G13 maddeleri arasında modifikasyon işlemi yapılarak birbirine bağlanmıştır. Aynı şekilde anket formunun üçüncü bölümünde yer alan, tek faktörlü ve 10 maddeden oluşan uzaktan eğitim sisteminde alınan muhasebe derslerinin değerlendirilmesini amaçlayan bölüme de tek faktörlü DFA analizi uygulanmıştır. Uygulama sonucunda uyum iyiliği değerlerinin yazında kabul edilen düzeyde olmadığı belirlenmiştir. Bu nedenle M3 ve M9 maddeleri analizlerin dışında tutulmuştur. Bunun yanında M1↔M2, M1↔M6, M2↔M6, M5↔M6, M5↔M11 ve M8↔M10 maddeleri arasında modifikasyon işlemi uygulanarak birbirine bağlanmıştır. DFA analizleriyle ilgili elde edilen uyum iyiliği değerleri Şekil 1’de gösterilmiştir.

Şekil 1. Doğrulayıcı Faktör Analizi Sonuçları

Tablo 5. Doğrulayıcı Faktör Analizi Modellerine İlişkin Uyum İyiliği Değerleri

	X ²	df		X ² /df	GFI	CFI	SRMR	RMSEA
Genel	122.76	37	.00	3.32	.95	.96	.06	.07
Muhasebe	60.74	21	.00	2.90	.97	.98	.04	.07

Tablo 5’te verilen bulgulara göre, ölçeklerin tek faktörlü model yapıları veriler ile uyumlu ve kabul edilebilir düzeydedir (Gürbüz 2019, 34). Dolayısıyla ölçeklerin kuramsal yapılarının doğrulandığı ifade edilebilir.

DFA analizlerinden sonra değişkenlerin güvenilirlik değerleri incelenmiş ve analizlerde esas olarak kullanılacak olan örtük değişkenler oluşturulmuştur. Buna göre tüm değişkenlerin en az iyi düzeyde Cronbach’s Alpha güvenilirlik katsayısına sahip olduğu tespit edilmiştir. Uzaktan eğitim sistemi ile ilgili genel değerlendirme formunda ve muhasebe derslerinin etkinliğini değerlendirme formunda yer alan sorular için güvenilirlik, Cronbach-Alpha analizi ile test edilmiştir. Değişkenlerin elde edilen bu sonuçları Tablo 6’da gösterilmiştir.

Tablo 6. Güvenilirlik Analizi

	Cronbach's Alpha	Madde Sayısı
Genel	,894	11
Muhasebe	,793	10

Tablo 6’da verilmiş olan güvenilirlik değerlerinin oldukça yeterli olduğu görülmektedir (Alpar 2013, 849). Yani maddelerin güvenilirliği oldukça yüksektir.

Araştırmanın bu bölümünde katılımcıların sosyo-demografik özellikleri ile değişkenlerin ortalamaları arasında herhangi bir fark olup olmadığını tespit etmek amacıyla Independent Sample T Test ve ANOVA Testi uygulanmıştır. Elde edilen bulgular ise Tablo 7’de sunulmuştur.

Tablo 7. Genel ile Muhasebe Arasındaki Fark Analizi Bulgular Tablosu

	Bölüm	Ort.	S.S.	p	f	Anlamlı Fark
Muhasebe	İktisat	2.23	.57	.02	2.80	Bankacılık ve Finans > İktisat
	Bankacılık ve Finans	3.24	.85			Siyaset Bilimi ve Kamu
	Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi	3.27	1.01			Yönetimi > İktisat
	Sınıf	Ort.	S.S.	p	f	Anlamlı Fark
Genel	3. Sınıf	3.18	.94	.01	3.73	3. Sınıf > 4. Sınıf
	4. Sınıf	2.73	1.02			
Muhasebe	1.Sınıf	2.92	.83	.01	3.68	3.Sınıf>1. Sınıf
	3.Sınıf	3.28	.71			3.Sınıf>4. Sınıf
	4.Sınıf	2.91	.90			

Elde edilen analiz sonuçları incelendiğinde öğrencilerin bölüm farklılığı bağlamında oluşturulan fark modellerinin anlamlı olduğu tespit edilmiştir ($F=2.80$; $p<.05$). Buna göre muhasebe dersine ilişkin memnuniyette bankacılık ve finans bölümünün ortalamasının (ort: 3.24; S.S.=.85), iktisat bölümünün ortalamasından (ort.=2.23; S.S.= 57) daha yüksek olduğu görülmektedir. Elde edilen analiz bulgularına göre katılımcıların cinsiyet ve öğrenim türü düzeyinde genel ve muhasebe memnuniyet düzeylerinde herhangi bir farklılığın oluşmadığı tespit edilmiştir ($p<.05$). Bu nedenle söz konusu bulgularla ilgili tablolar verilmemiştir.

Değişkenler arasındaki ilişkinin anlamlı olup olmadığını ortaya koymak ve bu ilişkilerin yönünü ve şiddetini belirlemek amacıyla korelasyon analizi uygulanmıştır. Değişkenler arasındaki bu ilişki sonraki aşamalarda yapılacak regresyon analizlerinin sonuçlarına işaret etmektedir. Korelasyon analizi sonucunda elde edilen bulgular, değişkenlerin ortalamaları ve güvenilirlik değerleri Tablo 8’de gösterilmiştir.

Tablo 8. Korelasyon, Ortalamalar ve Güvenirlik Değerleri Tablosu

	\bar{x}	ss	1	2
Genel	2.86	.99	(.894)	-
Muhasebe	2.97	.86	.780**	(.793)

** $p < .01$ Cronbach’s Alpha güvenilirlik değerleri parantez içinde ve koyu puntolarla gösterilmiştir.

Tablo 8’de gösterilen bulgulara göre genel ile muhasebe dersi arasında anlamlı ve pozitif bir ilişki olduğu saptanmıştır ($p<.01$).

Muhasebe dersleri teori ve pratiği bir arada sunmayı gerektirdiğinden öğrenci ve öğretim elemanı arasında karşılıklı etkileşimi zorunlu kılmaktadır. Ayrıca muhasebe eğitiminin her aşamasında öğrencilere verilen bilgilerin birbiri ile bütünleşmesinin sağlanması ve uygulamaya yönelik eğitimlerle, bu bilgilerin pekiştirilmesi ve kalıcılığının sağlanması gerekmektedir (Kurnaz ve Serçemeli 2020, 285). Dolayısıyla muhasebe eğitiminde teori ile uygulama birbirinden bağımsız olarak düşünülemez.

Bu bağlamda uzaktan eğitimde bu gerekliliklerin karşılanıp karşılanmadığı muhasebe memnuniyet düzeyini etkileyecektir. Bu etkiyi test etmek amacıyla doğrusal regresyon analizi yapılmıştır.

Regresyon analizi sonucunda ulaşılan bulgular da Tablo 9’da gösterilmiştir.

Tablo 9. Genel ile Muhasebe İlişisine Ait Regresyon Testi Bulguları

	Muhasebe			
	β		S.H.	Regresyon Modelin Özeti
Genel	.780	.000	.026	$R^2 = ,608$; Adj. $R^2 = ,608$; $F=679.127$; $p=,000$

Tablo 9'daki sonuçlar değerlendirildiğinde, uzaktan eğitim ile ilgili genel memnuniyetin muhasebe dersleri ile ilgili memnuniyet ($\beta=.780$; $p<.01$) üzerinde pozitif ve anlamlı bir etkisinin olduğu görülmektedir. Buna göre öğrencilerin uzaktan eğitim sistemi ile ilgili genel düşünceleri muhasebe dersleri ile ilgili görüşlerini de olumlu yönde etkilemektedir.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Türkiye'de üniversiteler Covid-19 salgını nedeni ile 2020 yılı Mart ayında eğitim öğretime belli bir süre ara verdikten sonra uzaktan eğitime geçtiler. Bu bağlamda, üniversite öğrencilerinin uzaktan eğitim sistemi ve uzaktan eğitim sisteminde almış oldukları muhasebe dersleri ile ilgili görüşleri gelecekteki eğitim modellerinin şekillendirilmesi noktasında oldukça önem arz etmektedir. Araştırmaya katılan öğrencilerin uzaktan eğitimle ilgili görüşleri değerlendirildiğinde; uzaktan eğitim sistemini genel olarak benimsedikleri ve yüz yüze eğitim ile eş değer gördükleri tespit edilmiştir (Tablo4). Diğer taraftan öğrencilerin, uzaktan eğitim sistemini öğrenme ve kullanmada bir takım sorunlarla karşılaştıkları ve bazı sıkıntılar yaşadıkları ortaya çıkmıştır (Tablo 4).

Muhasebe dersleri ile ilgili olarak da, öğrencilerin, muhasebe derslerinin uzaktan eğitimle alınmasının kendilerini rahatsız etmediği, hatta zevkli ve çekici buldukları tespit edilmiştir (Tablo 5). Dolayısıyla muhasebe dersleri özelinde derslerin uzaktan eğitim sistemi ile verilmesinin öğrenciler tarafından benimsendiği söylenebilir. Ancak öğrenciler; muhasebe derslerine yönelik olarak; derslerle ilgili yeterli hazırlıkların yapılmadığını, ders içerik ve sürelerinin yeterli olmadığını ifade etmişlerdir (Tablo 5). Uzaktan eğitim sistemine çok kısa sürede geçilmiş olması yani planlı bir uygulama olmaması bu sonuçta etkili olmuş olabilir.

Ayrıca araştırmada, uzaktan eğitim sistemi memnuniyet düzeyi ile muhasebe derslerindeki memnuniyet düzeyi arasında pozitif ve anlamlı bir ilişkinin olduğu tespit edilmiştir (Tablo 10). Diğer bir ifade ile öğrencilerin uzaktan eğitim sistemindeki memnuniyet düzeyi arttıkça muhasebe derslerindeki memnuniyet düzeyinin de artacağı söylenebilir. Bu nedenle öğrencilerin genel olarak uzaktan eğitim sistemi ile ilgili yaşadıkları sorunların çözüme kavuşturulmasının, muhasebe derslerine yönelik memnuniyet düzeylerini de olumlu yönde etkilemesi beklenmektedir.

Sınırlılıklar: Öğrenciler üzerinde yapılan tüm araştırmalarda olduğu gibi, bu araştırmada da elde edilen sonuçlar bazı önemli sınırlılıklara sahiptir. Araştırma tek bir üniversite ve fakülte ile sınırlandırılmış diğer üniversiteler kapsam dışı bırakılmıştır. Bu nedenle araştırmanın bulguları ile ilgili bir genelleme yapmak olanaksızdır. Diğer taraftan araştırma ile elde edilen sonuçlar sadece anket formundaki sorular ve bir fakültede muhasebe dersi alan öğrencilerin görüşleri ile sınırlıdır. Çalışmanın

bir başka sınırlılığı ise çalışmada verilerin çevrimiçi olarak toplanmış olması, internet erişimi olmayan öğrencilerin araştırma kapsamı dışında kalmış olmalarıdır.

Öneriler: Günümüzde yaşanan teknolojik gelişmeler dikkate alındığında her alanda olduğu gibi eğitim alanında da teknolojinin yoğun kullanımı kaçınılmaz bir durum olarak karşımıza çıkmaktadır. Ayrıca öğrencilerin de teknoloji kullanımı konusunda ilgi ve becerilerinin yüksek olduğu değerlendirildiğinde, eğitim süreçlerinde derslerin özelliklerine uygun teknolojik araç ve gereçlerin kullanılması, öğrencilerin derslere ilgi ve başarılarını artırabilir.

Öğrencilerin uzaktan eğitim derslerini düzenli olarak takip edebilmeleri için ihtiyaç duydukları temel araçlara (bilgisayar, tablet, akıllı telefon vb) ve internete buldukları ortamlarda (yurt, ev, okul vb) kolaylıkla ulaşabilmelerini sağlanmaya yönelik adımlar atılarak uygulamaya geçirilmelidir. Bu tür uygulamalar, bir yandan eğitimde fırsat eşitliğinin sağlanmasına diğer yandan da öğrencilerin derslerdeki başarılarına olumlu katkılar sağlayabilir.

Gelecekte konuyla ilgili yapılacak çalışmalarda, diğer üniversite ve fakülteleri kapsayacak araştırmaların yapılması sonuçlarla ilgili bir genelleme yapılmasına olanak sağlayabilir. Bu açıdan çalışmanın bundan sonra yapılacak yeni çalışmalara veri sağlayarak literatüre ciddi katkılar sağlayacağı düşünülmektedir.

YAZARIN BEYANI

Bu çalışmada, Araştırma ve Yayın Etiğine uyulmuştur, çıkar çatışması bulunmamaktadır ve bu çalışma için finansal destek alınmamıştır.

ETİK KOMİTE ONAYI

Bu çalışma için etik komite onayı Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar Etik Kurulundan alınmıştır (Tarih:03.06.2020, Toplantı No: 2020/6, Karar No: GO 2020/136)

BİLGİLENDİRİLMİŞ ONAM

Katılımcılardan bilgilendirilmiş onam alınmıştır.

AUTHOR'S DECLARATION

This paper complies with Research and Publication Ethics, has no conflict of interest to declare, and has received no financial support.

ETHICS COMMITTEE APPROVAL

This study was approved by the Burdur Mehmet Akif Ersoy University Non-Invasive Clinical Research Ethics Committee (Date: 30.06.2020, Meeting No: 2020/6, Decision No: GO 2020/136).

INFORMED CONSENT

Written consent was obtained from the participants.

KAYNAKÇA

- Afşar, B. ve Büyükdoğan, B. 2020. "Covid-19 Pandemisi Döneminde İİBF ve SBBF Öğrencilerinin Uzaktan Eğitim Hakkındaki Değerlendirmeleri", Karatay Sosyal Araştırmalar Dergisi, 5, 161-182.
- Alpar, R. 2013. Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistik Yöntemler, Detay Yayıncılık, Dördüncü Baskı.
- Ayyıldız, S.Ü., Günlük, M. ve Erbey, S.N. 2006. "Muhasebe Öğretim Elemanlarının Uzaktan Eğitim ve Uzaktan Muhasebe Eğitimine Yönelik Tutumları Üzerine Bir Araştırma", Muhasebe ve Finansman Dergisi 32, 1-14.
- Cao, W., Fang, Z., Hou, G., Han, M., Xu, X., Dong, J. ve Zheng, J. 2020. "The Psychological Impact of the Covid-19 Epidemic on College Students in China", Psychiatry Research, 287, 15.
- Erkut, E. 2020. "Covid-19 Sonrası Yükseköğretim", Yükseköğretim Dergisi, 10(2), 125-133.
- Eygü H. ve Karaman, S. 2013. "Uzaktan Eğitim Öğrencilerinin Memnuniyet Algıları Üzerine Bir Araştırma", Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 3(1), 36-59.
- Gür, N. 2020. Kovid-19 Sonrası Küresel Ekonomik Sistemde Neler Değişebilir? <https://www.aa.com.tr/tr/analiz/kovid-19-sonrasi-kuresel-ekonomik-sistemde-neler-degisebilir/1795460>. (Erişim Tarihi: 29.05.2020).
- Gürbüz, S. 2019. AMOS ile Yapısal Eşitlik Modellemesi Temel İlkeler ve Uygulamalı Analizler, Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Gürbüz, S. ve Şahin, F. 2015. Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri, Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Gürer, M.D., Tekinarslan, E. ve Yavuzalp, N. 2016. "Çevrimiçi Ders Veren Öğretim Elemanlarının Uzaktan Eğitim Hakkındaki Görüşleri", Turkish Online Journal of Qualitative Inquiry, 7(1), 47-78.
- Keskin, M. ve Özer Kaya, D. 2020. "Covid-19 Sürecinde Öğrencilerin Web Tabanlı Uzaktan Eğitime Yönelik Geri Bildirimlerinin Değerlendirilmesi", İKÇÜSBFD, 5(2), 59-67.

Kurnaz, E. ve Serçemeli, M. 2020. “Covid-19 Pandemi Döneminde Akademisyenlerin Uzaktan Eğitim Ve Muhasebe Eğitime Yönelik Bakış Açıları Üzerine Bir Araştırma”, USBAD Uluslararası Sosyal Bilimler Akademi Dergisi, 2(3), 262-288.

Kürtüncü, M. ve Kurt, A. 2020. “Covid-19 Pandemisi Döneminde Hemşirelik Öğrencilerinin Uzaktan Eğitim Konusunda Yaşadıkları Sorunlar”, Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi (ASEAD), 7(5), 66-77.

Lee, J.A. ve Busch, P. E. 2005. “Factors Related to Instructors' Willingness to Participate in Distance Education”, The Journal of Educational Research 99(2), 109-115.

Metin, A.E., Karaman A. ve Aksoy Şaştım, Y. 2017. “Öğrencilerin Uzaktan Eğitim Sistemine Bakış Açısı ve Uzaktan Eğitim İngilizce Dersinin Verimliliğinin Değerlendirilmesi: Banaz Meslek Yüksekokulu”, Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 7(2), 640-652.

Serçemeli, M. 2016. “Muhasebe Eğitiminde Yeni Bir Yaklaşım Önerisi: Ters Yüz Edilmiş Sınıflar”, Muhasebe ve Finansman Dergisi, 69, 115-126.

Tabachnick, B.G. ve Fidell, L.S. 2013. Using Multivariate Statistics, 6th ed., Allyn and Bacon, Boston.

Yamamoto, T.G. ve Altun, D. 2020. “Coronavirüs Ve Çevrimiçi (Online) Eğitimin Önlenemeyen Yükselişi”, Üniversite Araştırmaları Dergisi, 3(1), 25-34.

Wang, C., Cheng, Z., Yue, X.-G., ve McAleer, M. 2020. “Risk Management of COVID-19 by Universities in China”. Journal of Risk and Financial Management, 13(2).

YÖK 2020b. Koronavirüs (Covid-19) Bilgilendirme Notu: https://www.yok.gov.tr/Sayfalar/Haberler/2020/coronavirus_bilgilendirme_1.aspx. (Erişim Tarihi: 22.04.2020).

Yüksek Öğretim Kurumu (YÖK) 2020a. Basın Açıklaması. [https://www.yok.gov.tr/Sayfalar/Haberler/2020/YKS_Ertelenmesi, Bas%C4%B1n_A%C3%A7%C4%B1klamas%C4%B1.aspx](https://www.yok.gov.tr/Sayfalar/Haberler/2020/YKS_Ertelenmesi_Bas%C4%B1n_A%C3%A7%C4%B1klamas%C4%B1.aspx) (Erişim Tarihi: 22.04.2020).